

Digitalisering og retssikkerhed

Dagbladet Politiken har hen over sommeren bragt en række artikler, der sætter fokus på, at den hastige digitalisering går hårdt ud over retssikkerheden for en stor gruppe af borgere i Danmark, herunder hjemløse. Artikelserien tager afsæt i en rapport, som Justitia – en juridisk tænketank, der vil værne om og styrke retssikkerheden – udgav sidste måned (juli).

Rapporten konkluderer bl.a. at digitalt udsatte borgere, som er vurderet til at udgøre op imod 25 procent af den voksne befolkning, har så store problemer med at få kontakt til de offentlige instanser, at det er problematisk for deres retssikkerhed og for deres muligheder for at få de ydelser de har ret til.

Op imod 25 procent af den voksne befolkning, har så store problemer med at få kontakt til de offentlige instanser, at det er problematisk for deres retssikkerhed og for deres muligheder for at få de ydelser de har ret til.

Samfundet skal digitaliseres – hvad er de menneskelige omkostninger?

Folketinget har besluttet, at digitalisere samfundet men har bevidst undladt at se på de retssikkerhedsmæssige konsekvenser, det giver for dem, der ikke har evnerne eller mulighederne for at benytte sig af digitale løsninger. Endvidere har Folketinget ignoreret advarsler om væsentlige retssikkerhedsmæssige problemstillinger fra relevante aktører og interesseorganisationer i lovgivningsprocessen.

Skiftende regeringer har haft fokus på at øge digitalisering ud fra en forhåbning om at spare penge, give kortere sagsbehandlingstid og øge tilgængeligheden for borgerne. Desuden er strategien for digitaliseringsprocessen lagt over i et enkelt ministerium og dermed udenfor politisk indflydelse.

Det digitale B-hold bliver et samfundsmæssigt B-hold

I SAND har dette enøjede fokus vist sig ved, at vi gentagende gange er blevet bedt om at informere hjemløse om hvordan de skal bruge den ene eller den anden digitale tjeneste, altså hjælpe med at få spredt informationer om de øgede muligheder. Der har været langt mindre fokus på at lytte til vores bekymringer om, at alt for mange hjemløse støder panden mod en mur i det digitale møde med det offentlige, ikke har tillid til løsningerne og ikke præsenteres for alternative muligheder. F.eks. har borgere på kontanthjælp oplevet at de automatisk trækkes i deres ydelser, uden de bliver partshørt.

Vi har også utallige eksempler på at hjemløse ikke kan få hjælp til at tilgå digitale ydelser, ikke præsenteres for alternative løsninger, ikke kan få lov til at bestille tid til en samtale på kommunen, fordi det skal gøres online osv.

Og så har vi ikke engang nævnt de helt lavpraktiske udfordringer: Ikke at have adgang til en computer, ikke at

have tilstrækkeligt med data på sin smartphone med taletid – eller bare helt enkelt ikke at kunne finde ud af det. □

Når man i forvejen har meget lille tillid til systemet, skal der ikke meget til før denne vælter totalt. Og benspænd af digital karakter, er bare en ekstra barriere.

Når man i forvejen har meget lille tillid til systemet, skal der ikke meget til før denne vælter totalt. Og benspænd af digital karakter, er bare en ekstra barriere. Så når alle bankforretninger pludselig er digitale, når du ikke kan booke tid til en snak med din sagsbehandler – eller – som det seneste eksempel vi fik fra en tidligere hjemløs – når din kommune primært tilbyder hjælp fra støttekontaktpersoner gennem en online løsning, så hægter man en stor gruppe af, som man hellere skulle lægge sig i selen for at hægte på.

Som det er nu, er digitaliseringen set fra hjemløses perspektiv et redskab til at fratage folk ydelser, mindske deres adgang til det offentlige og spare kommunerne penge.

Problemerne er utallige. SAND er meget enige med Justitia i om at vi bør have en politisk diskussion om hvordan vores velfærdssamfund skal være og hvordan digitaliseringen kan blive en medspiller i det. □ Som det er nu, er digitaliseringen set fra hjemløses perspektiv et redskab til at fratage folk ydelser, mindske deres adgang til det offentlige og spare kommunerne penge.

Link til Justitias rapport:

<http://justitia-int.org/digitalt-udsatte/>